63ste Jaargang No. 5153 DAGBLAD Zaterdag 5 Juli 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad: tel. 38.

Redevoeringen van Z.H. de Paus Truman en Eisenhouwer.

Ramadier kreeg votum van vertrouwen.

REDE VAN DEN PAUS.

Vanuit zijn bibliotheek sprak Z.H. de Paus door de radio tot het volk van Frankrijk bijeen in de stad Nantes voor een nationaal Eucharistisch congres. De Paus wees erop, hoe het katholicisme de orde kan in Frankrijk herstellen. De Paus sprak in het Frans en wees erop dat Christenen eraan moeten denken dat zij vijanden van niemand zijn en dat zij geen partijmensen zijn. Er moet geen klassetegenstelling zijn. Dit idee moet men terzijde laten.

De Paus eindigde Zijn rede met het geven van Zijn Apostolische Zegen.

Nog wees de Paus op de gevolgen van de oorlog voor Frankrijk en vond dit eucharistisch congres een verheugend teken in dit zo droevig uur. Het is een voortzetting van een glorierijke traditie die plaats vind temidden van de ruines van de oorlog en ondanks vele moeilijkheden toch door is gegaan. Hij sprak over de leiders die orde moeten brengen en richtte zich tot Bretagne als een land van Katholieke traditie en Hij vroeg om eenheid in Christus in alle families, in alle harten in het gehele land (Rome, (AP) 4.7).

REDE VAN TRUMAN.

Bij gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag hield Truman een rede in Charlotte's Ville. Hij wees erop, dat de vooruitgang in verschillende landen maar zeer langzaam gaat. Zonder Rusland te noemen wees hij op gevaar van vrede. Als wij vrede hebben is het nodig dat de volkeren van de wereld met elkander handel drijven en dat zij elkander vertrouwen en samenwerken tot gemeenschappelijke idealen. Indien het bestuur van een land zijn macht niet ontleent aan de instelling van het volk, dan worden haar verlangens niet ingewilligd en het volk leeft geisoleerd. Des te sterker de stem van het volk gehoord wordt ten opzichte van de nationale politiek, des te sterker is dit een voorwaarde tot vrede.

Het is Amerika, verklaarde Truman, die hierin de leiding heeft genomen, doch er zijn ongelukkig genoeg altijd van die landen, die versterkingen wil opslaan en grenzen optrekken tegen invloed van buiten of tegen de verbreiding van ideen uit hun land.

Achter hun grenzen die hun eigen schepping zijn houden zij hun burgers en laten hun de feiten niet kennen. Zij leven in wantrouwen tegenover de buren en een dergelijk wantrouwen houdt het volk af van vrede en eenheid op de wereld. Zij zijn ver vandaan van het ideaal om vrij en frank elkaars ideen en elkaars wetenschap over en weer aan elkaar mede te delen. In een vrede voor de wereld moet het eerste wat noodzakelijk is gedaan worden en dat is, het wegnemen van onkunde en verdenking. Wij moeten halt toe roepen aan propaganda. Een tweede punt moet zijn, de grenzen tussen de verschillende landen weg te nemen en ten slotte moet de laatste stap zijn, zich met andere volkeren te kunnen verstaan als man tegenover man. Zo is ook voor de reconstructie van Europa dit alles noodzakelijk en Amerika draagt ontzettende verantwoording als de grootste industrie staat over de gehele wereld en als uitvoerder van landbouw en veeteeltproducten en ook als de grootste geldschieter van de wereld.

Amerika heeft nu sinds de oorlog bijna 20 milliard dollar bijgedagen om de wereld van de slagen van de oorlog te herstellen en het heeft aan Europa de suggestie gedaan dat de verdere hulp van Amerika voor dit werelddeel zal dienen te geschieden op de basis van samenwerking in Europa. Wij steunen op het inzicht van den vroegeren president van Amerika, Thomas Jefferson, dat de vrijheid gewonnen kan worden door hem die zich baseert op de waarheid.

Zo is het nu met de wereld. In de geest van waarheid en vertrouwen zal er onderlinge begrip rechtvaardigen. Dan zal er pas vrede zijn, een vrede die niet slechts hierin bestaat, dat er geen oorlog is, maar een vrede die het diepe besef is van onderlinge respect, van onderlinge verdraagzaamheid en daarom moet het doel waarvoor wij werken niet slechts zijn vrede te krijgen in onze tijd, maar vrede te erlangen in alle tijden.

SPEECH VAN EISENHOWER.

In een rede te Vicksburg verklaarde generaal Eisenhower dat ondanks de hulp van Amerika, om een reconstructie te bewerken voor de gehele wereld het toch mogelijk geacht moet worden dat de wereld het Gethsemani van een derde wereldoorlog zal moeten lijden.

Als de staten van de wereld niet samenwerken, dan zullen zij langzaam vergaan en omkomen in een totale oorlog. Dat zal de toekomst zijn. De industriële ontwikkeling en de atomaire wetenschap stellen geen grenzen meer voor een wereldconflict (Vicksburg, (AP) 4.7).

RAMADIER.

Ramadier kreeg een votum van vertrouwen in de kamer. Hij haalde 331 stemmen terwijl er 310 nodig zijn voor een absolute meerderheid. Tegen stemden 246. De tegenstemmers waren de communisten en de uiterst linkse partijen die buiten de coalitie zijn gehouden.

Conferentie van Parijs.

Nederland doet mee.

Wat zullen de vrienden van Rusland doen?

Arthur Gaveson meldt uit Londen, dat een zegsman van het ministerie van buitenlandse zaken de hoop uitsprak dat er niet veel beinvloeding zou zijn op de verschillende staten van Europa, maar dat zij vrijwillig zullen besluiten om naar Parijs te komen tot deelname aan het plan van Marshall.

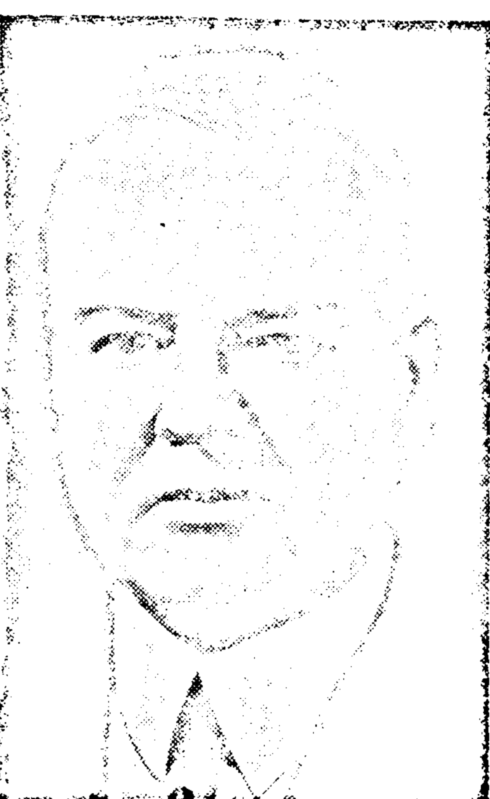
Met betrekking tot de uitnodiging van Engeland wees hij op de woorden van Molotov dat de grote naties zich niet moeten mengen in de inwendige politiek van de kleine naties. Hij noemde dit een buitengewoon goed principe en hij hoopte nog ook dat alle kleine naties volkomen vrij en niet beinvloed door een of andere grote mogendheid naar Parijs zullen komen. Men moet deze volkeren zelf laten beslissen over hun eigen belangen en datgene wat zij nodig hebben in verband met deze noodtoestand (Parijs, (AP) 4.7).

Bevin zou een reis naar Duitsland maken, doch heeft deze reis uitgesteld om de volgende week nog met Bidault over de voorbereidingen tot de conferentie te kunnen spreken. Het blijkt, dat men ook aan de Russische gezant in Londen een brief heeft gegeven om nog op de beslissing van Molotov terug te komen.

Bidault zal de volgende week naar Londen gaan voor de besprekingen met Bevin (Parijs, (AP) 5.7).

Uit Londen weet men te berichten, dat vijf landen de uitnodiging inmiddels hebben aangenomen, doch het nog steeds dubieus is wat de vrienden van de Russen zullen doen.

De eerste vijf zijn Griekenland Portugal, Italië Nederland (en nog een land waar de naam niet goed van werd doorgeseind — Red.)

HOOVER

Oud president van Amerika, Vader van het Marshall-plan.

De vijf volgende zullen zeker ook wel het voorstel aanvaarden te weten: Turkije, België, Zwitserland Ierland en IJsland, er wordt verwacht, dat op zijn minst 12 landen het voorstel zullen aanvaarden.

Onder de landen die wel niet op de uitnodiging zullen ingaan zijn dan Yoego Slavië, Hongarije, Bulgarije en Finland, allen staten onder invloed van de Sovjet over Tsjecho Slowakije en Oostenrijk schijnt men te twijfelen. (Londen, 5 Juli (AP))

De A.P.-correspondent van Washington Alex Singleton meldt dat de leden van het congres persoonlijk hebben vernomen dat in October, a.s. waarschijnlijk een speciale zitting wordt gehouden over het herstelplan van Marshall voor Europa. Het mislukking van de conferentie van Parijs tussen de drie ministers van buitenlandse zaken schijnt de mogelijke uitvoering juist gemakkelijker te maken. De congres leden zijn er wel voor en het heeft hun instemming, dat Europa wordt geholpen doch dat dan óók onderzocht wordt wat voor mogelijkheden deze landen zelf bieden.

Natuurlijk wil men nagaan hoever men kan gaan zonder de eigen economie in gevaar te brengen. Het nagaan van de mogelijkheden die Europa zelf biedt is een idee van de oud-president Hoover en het is een van de hoekstenen van het plan Marshall. Behalve in noodgeval schijnt het congres eerst te willen zien wat Europa zelf kan.

Gisteravond was nog geen enkel antwoord binnen gekomen op de uitgezonden uitnodigingen (hedenmorgen waren de eerste vijf antwoorden binnen — Red.) doch uit de speech op 4 Juli dag van de president van Denemarken leidt men af dat de Scandinavische landen het zullen aannemen.

Uit Boekarest komt het bericht, dat het blad van de communisten opmerkt dat Roemenië volgens de politieke opmerkers wel niet in zal gaan op de uitnodiging en men vertelt dat Bidault nog een brief zond aan de gezant van Rusland in Parijs om als nog te verzoeken op de beslissing van Molotov terug te komen. Hij deed er ook een uitnodiging bij, doch niet als uitnodiging aan Rusland, doch ter kennisgeving. Bidault schrijft dat gij gehoopt had dat de Russen toch nog mee zullen doen aan de samenwerking in Europa waar hij zoo voor gewerkt heeft.

In Noorwegen verklaren de leiders, dat ze hopen dat er nog een overeenkomst tot stand komt tussen de Russen en West-Europa.

In zijn rede voor de kamer wees Ramadier gisteren de communisten op de weigering van Molotov, om op het plan Marshall in te gaan.

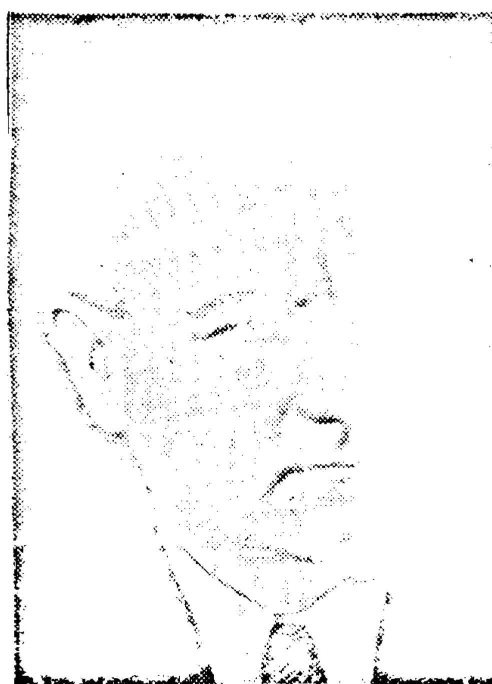
Hij verklaarde dat dit toch heus de onafhankelijkheid waarborgt en dat samenwerking met Amerika betekent samenwerken tot de vrede.

In het debat wees de radicaal socialist Henri Queille er op dat het kabinet van Ramadier in tact moest blijven als niet-communistische regering om het plan Marshall te doen slagen. Een ander lid merkt op, dat een regering met een omschreven economische politiek zich niet op een Marshall plan zou gaan beroepen.

Ook een ander lid kwam er tegen op, dat men voor Ramadier moest gaan stemmen, om bijkomende redenen als het plan Marshall. Hij wil geen contact zien tussen het aanhouden van de regering van Ramadier en het plan Marshall. De communist Duclos kwam tegen Ramadier op om dat hij feitelijk een rechtse regering is. (Parijs, 4/5 Juli (AP))

PERMISSIE VRAGEN IN MOSKOU?

De Communistische president van Tsjechoslowakije Klement Gottwald, is plotseling vergezeld van Jan Masrijk naar Moskou vertrokken, waar hij ongetwijfeld een conferentie hoopt te krijgen met Molotov, of misschien zelfs met Stalin, in verband met de verwerping van het voorstel van Marshall in Parijs. Zij gaan per trein, vergezeld van den Poolsen premier Joseph Cyrankiewick en negen Poolse ministers die naar Moskou gaan om een verdrag te ondertekenen tot culturele en economische samenwerking onder de verschillende Slavische volkeren. Hier kan een basis gelegd worden voor een eventueel aparte groep van Europese volkeren in Oost Europa die ook een blok gaan vormen nu Rusland het plan van Marshall verworpen heeft. De verwerping van het plan is een dag lang een punt van discuus geweest onder de kamerleden.

GOTTWALD

Moet in Moskou permissie gaan vragen?

NEDERLAND NAAR PARIJS.

De Nederlandse regering, aldus een zegsman van het ministerie van buitenlandse zaken in den Haag zal ook de uitnodiging van Engeland en Frankrijk om 12 Juli naar Parijs te komen, aannemen. De uitnodiging was nog niet ontvangen doch de regering heeft reeds een commissie ingesteld om het voorbereidende werk te verrichten.

DENEMARKEN NAAR PARIJS.

De premier van Denemarken Knud verklaarde in een rede dat Denemarken mee zal doen met de plannen van Marshall.

VENEZUELA.

Het blad „La Prensa" had op de voorpagina een artikel bij gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag van Venezuela. Het blad noemt de onafhankelijkheid een erfstuk der vaderen en spreekt over de niet te temmen zucht naar vrijheid. (New York 5 Juli (AP)).

het nieuws van vandaag

Gisterenavond was er nog geen enkel antwoord binnen op de uitnodiging tot de conferentie van Parijs op 12 Juli as., doch vanmorgen waren de eerste vijf antwoorden binnen, waaronder ook Nederland.

Nederland neemt het aan en doet mee, er is reeds een voorbereidende commissie in het leven geroepen.

Ramadier kwam gisteren in de kamer, en het bleek dat hij een votum van vertrouwen kon halen doordat men het plan Marshall niet in gevaar wil brengen. Immers zou er een andere regering in Frankrijk komen, een regering met communisten, dan is het uit en wordt het plan niet aangenomen, het blijkt dus dat het plan reeds ministeries in takt houdt.

Wat Rusland zal doen is nog niet zeker, opvallend was wel dat de premier van Tsjecho Slowakije naar Moskou ging, moet die eerst permissie gaan vragen? Heel scherp merkte dan ook iemand in Engeland op, dat men hoopt dat werkelijk geen enkele grote mogendheid de kleinen zal beinvloeden in het al of niet aannemen van de uitnodiging om naar Parijs te komen. Dit is duidelijk tegen Rusland. Het is een uitstekend princiep, om de souvereiniteit van de kleine landen te respecteren, merkt die zelfde spreker op. Ook dat was voor Rusland.

Spanje reageerde nog niet. Noorwegen zit op de wipplank? Het hoopt nog op verzoening tussen Rusland en de rest, het is immers buurman van de Russen. Het blijkt dat Hoover de oud president de vader van het plan genoemd moet worden, zeker voor het idee, om de economische mogelijkheden van Europa te coordineren. Zou Hoover werkelijk weer president worden het volgend jaar, als dit plan slaagt?

In het Caraibische gebied gaat men ook de industriële mogelijkheden bekijken om ze te laten coordineren. Nederland schonk zooals we gisteren reeds zeiden een 40 millioen aan Suriname.

Verder is er allerlei nieuws: de Mississippi overstroomt verschillende steden. In Amsterdam vloog een arbeider de lucht in, die een sigaar opstak enz. enz., en dergelijk groot nieuws meer.

Uit Indië komen wat meer geruststellender berichten. Het nieuwe kabinet zou werkelijk staan op een vrede met de Nederlanders. Hoe **betrekkelijk** is het nieuws! Enkele jaren geleden nog moesten we op deze dag het geweldige offensief melden van Duitsland tegen Rusland. Z. H. de Paus sprak tot Frankrijk bij gelegenheid van een Eucharistisch Congres in Nantes in Bretagne, de Paus wees op de Christelijke plicht vijanden te vergeven......

SURINAME.

WELVAARTSPLAN.

40.000.000 gulden voor Suriname.

Dit plan, dat over vijf jaren verdeeld is, zal 40 millioen Nederlandse guldens kosten. Al kan men dus in de letterlijke zin spreken van een vijf-jarenplan, deze bewoording is toch niet aanbevelenswaardig. Immers, in deze eeuw van „planning" baseert een vijf-jarenplan zich in economische zin op een financiering door consumptiebeperking.

Het is duidelijk dat het Surinaamse vijf-jarenplan van een andere gedachte uitgaat: niet een drukken der levensstandaard, maar een met middelen van buiten financieren van dringend noodzakelijke uitbreiding van landbouw, verkeerswezen, openbare werken en nijverheid. Daarom is de term Welvaartsplan beter geschikt. Dit temeer, waar een drie-, vier- of vijfjarenplan doorgaans uitsluitend is gericht op verhoging der nationale productie.

Het plan richt zich het meest op de landbouw en veeteelt. Bijna een kwart van het gehele bedrag wordt aangewend voor deelneming i neen op te richten bananenbedrijf ƒ 3 millioen voor reorganisatie van landbouwbedrijven. Ter verhoging van het aantal arbeidskrachten is een bedrag van ƒ 3.500.000 uitgetrokken voor kosten van immigratie en transmigratie.

De kosten van inpoldering, voorlichting, cultuurverbetering en proefnemingen belopen ƒ 4 millioen.

Twee millioen bedragen de kosten van luchtkartering. En hetzelfde bedrag dient ook voor de bouw van een nieuw centraal ziekenhuis. De zo hard nodige verbetering en uitbreiding van het wegennet zal ƒ 2½ millioen vergen.

De opsomming dezer voornaamste getallen heeft ten doel te bewijzen, dat Gouverneur Brons Suriname tot bloei wil brengeen als een land van kleine en middelgrote landbouwers en veeboeren.

De noodzakelijke aankopen uit het Welvaartsfonds zullen zoveel mogelijk geschieden in Nederland of in een zodanige valuta als in verband met de deviezenpositie het voordeligste is.

Naast de jaarlijkse bijdragen van ƒ 8 millioen van Nederland dus bijdragen in natura tot Suriname's herstel, hetgeen ook onze eigen nijverheid ten goede komt.

Moge de krachtige uitvoering van het Welvaartsplan van Gouverneur Brons vertrouwen schenken in de toekomst van Suriname!

M. C. Tideman.

Gisteren publiceren wij het bericht, dat de tweede kamer het zgn. welvaartsplan voor Suriname heeft aangenomen.

Dit bericht werd verwacht want het voorlopig verslag van de tweede kamer was reeds zeer gunstig. Er waren slechts een paar opmerkingen, hier is de tekst van dat verslag dat de indruk van de Kamer wil weergeven:

In het voorlopig verslag der Tweede Kamer over het ontwerp van wat nopens de Stichting van een „Welvaartsfonds Suriname" — door alle leden warm toegejuicht —, wordt medegedeeld, dat met het oog op de maatregelen, die genomen zouden kunnen worden, verschillende leden gaarne uitvoerige inlichtingen zouden ontvangen om zich een oordeel te kunnen vormen over de gang van zaken in de **bauxietindustrie**. Met name zouden zij willen weten in **hoeverre de belangen te dezer in buitenlandse handen zijn overgegaan en in hoeverre deze industrie voor Nederland nog betekenis heeft.**

Ook zou men gaarne vernemen, of de sedert het beëindigen van de oorlog belangrijke verminderde bauxietproductie, waarop in de M. v. T. wordt gewezen, in de laatste tijd weer vergroot is, zoals men meende te weten. Kan de minister mededelen, zo werd gevraagd, of het in de bedoeling ligt aan het Amerikaanse ...Kaiser- **concern** — waarvan experts tijdens het bezoek der parlementaire commissie aan Suriname bezig waren met de exploratie van een bauxietheuvel — een concessie te verlenen, en of de te bedingen dan wel gedwongen voorwaarden gunstiger zijn voor het gebiedsdeel dan die, waaronder de Surinaamse Bauxiet Mij. te Moengo en Paranam, werkt?

Oprichting ananascultuur en conservenfabriek.

Met betrekking tot plannen voor de oprichting van een ananascultuur en conservenindustrie, merkt het V. V. op, dat een dergelijke onderneming reeds thans in Suriname bestaat, maar door gebrek aan kapitaal niet in staat is haar werkzaamheden te ontplooien. Er zijn kringen in Nederland, die zich voor deze cultuur interesseren en bereid zijn tot samenwerking met de bestaande Mij., die daartoe in een nieuw op te richten onderneming zou worden in gebracht.

Nieuw aandelenkapitaal zou worden uitgegeven. Gaarne zou men vernemen hoe het met deze plannen staat en of het niet nog veel in een stadium van proefnemingen verkeert.

Nieuws uit Indië.

Sjarifoeddin wil vergelijk met Nederland zonder oorlog.

VERGELIJK ZONDER OORLOG.

Men verwacht dat de nieuwe premier van de Indonesische republiek, Amir Sjarifoeddin, vandaag zal antwoorden op het voorstel van de Nederlandse regering tot het vormen van een interim regering voor geheel het gebied van de toekomstige verenigde staten van Indonesië.

Sjarifoeddin voegde er aan toe dat zijn politiek dezelfde zal zijn als die van zijn voorganger Sjahrir, nl. „vergelijk met Nederland zonder oorlog". (Aneta, 4 Juli 1947).

NIEUW MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN.

Tot minister van binnenlandse zaken in het nieuw kabinet van Sjarifoeddin is benoemd Wondo Amiseno Beno Emd. Laatstgenoemde is lid van de „Partai Serikat Islam Indonesia" en heeft een jaar gevangen gezeten in verband met de ontvoering van Sjahrir vorig jaar, waarbij ook Tanmalakka betrokken was.

In de maand Maart jl. werd Wondo in vrijheid gesteld. (Aneta 4 Juli 1947).

NEDERLANDS COMMENTAAR OP BENOEMING.

De Nederlandse regeringskringen in den Haag hebben de lijst ontvangen met de namen van de leden van het nieuw Indonesisch kabinet.

De regeringskringen verklaren dat de nieuwe premier tw. Sjarifoeddin, minder gunstig gestemd staat tegenover de Nederlanders, dan zijn voorganger.

De benoeming van Raden Stiadjit wordt als een gunstig teken beschouwd daar bekend is dat hij gunstig gestemd staat tegenover de Nederlanders en als socialist grote invloed heeft op de arbeiders. Vroeger was hij zelfs lid van de Nederlandse Staten Generaal. (Aneta 4 Juli 1947)

VERHOOGDE REPUBLIKEINSE AGRESSIE.

Volgens een Nederlandse militaire woordvoerder heerste gisteren een verhoogde republikeinse agressie in het gebied van Soerabaja.

Tijdens gevechten met zware mitrailleurs mortieren werd een Nederlander gedood en twee gewond.

Het marine voorlichtingsdienst deelde mede dat een Nederlandse torpedojager in de Straat Bali door kustbatterijen beschoten werd. Het vuur werd beantwoord.

Het Republikeins persbureau „Antarra" meldt dat bij het front bij Lebakwangi Bandoeng een Nederlandse soldaat gedood werd tijdens de gevechten tegen de republikeinen. (Aneta 4 Juli 1947).

VRIENDSCHAPSVERDRAG.

Op het ministerie van buitenlandse zaken van Syrië werd op 2 Juli jl. een vriendschapsverdrag getekend tussen de Syrische en Indonesische republiek. (Aneta, 7 Juli 1947).

SJAHRIR TERUGGEROEPEN.

Van officiële republikeinse zijde wordt vernomen dat Sjahrir op zijn reis naar Tjilatjap, naar Djokja werd teruggeroepen. (Aneta 5 Juli 1947).

OOK TERUGGEROEPEN.

De republikeinse radio berichtte dat alle leden van de Indonesische arbeiders strijdgroepen die met verlof zijn, dringend verzocht worden om ten spoedigste naar hun basis terug te keren. (Aneta 5 Juli 1947).

NIEUWE MINISTERS.

De nieuwe minister Setiadjit is een persoonlijke vriend van de commissaris generaal Schermerhorn. Tijdens de oorlog was hij in Holland en hij had daar een actieve rol in de ondergrondse beweging. Sjarifoeddin was actief in de ondergrondse beweging tegen de Japanners die hem ter dood veroordeelden.

Zijn leven werd gespaard door tussenkomst van Soekarno en Mohamed Hatta. Hij werd toen veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf. Zijn plan was om drastisch op te treden tegen de Japanners. (Aneta, 5 Juli)

DE NEW YORK TIMES.

De New York Times wijst erop, dat de nota van de Amerikanen in de Nederlandse pers niet gunstig is ontvangen. Zo schreef „de Tijd" dat ofschoon de Amerikaanse nota de spanning tijdelijk kan wegnemen, het toch de situatie niet zal kunnen verbeteren daar de nota te vaag is. Het communistische blad „de Waarheid" vindt dat de Amerikanen de Nederlanders aanzetten tot militaire acties, terwijl „de Rotterdamse krant" wijst op een indirect inlaten met de Nederlandse politiek.

Het blad merkt op dat de voorzichtige politiek van Nederland er te donker in wordt voorgesteld en waarschuwt tegen het overschatten van deze nota. (Aneta. 5 Juli 1947).

LAATSTE BERICHTEN.

A.P. meldt dat Sjahrir aftrad als voorzitter van de Indonesische delegatie, welke met de Nederlanders onderhandelde, hij zal worden opgevolgd door Setiadjit. (Djokjakarta, (AP) 5 Juli).

RIJKSAANGELEGENHEDEN.

Het aanblijven van Dr. Van Mook.

Het verzoek van het kabinet aan Dr. Van Mook, zijn functie in 's lands belang te willen blijven uitoefenen, heeft in enige persorganen aanleiding gegeven tot commentaar.

HET VRIJE VOLK constateert, dat door dit verzoek een periode van geruchten wordt afgesloten.

„Meer dan goed was voor de ontwikkeling der onderhandelingen te Batavia is over persoonswisselingen geschreven en gesproken. Daardoor immers ontstond een sfeer van onzekerheid, die het wantrouwen aan beide kanten deed groeien, in Nederland en in Indonesië. In ons land ging men zich natuurlijk afvragen of er een verandering in het beleid op komst was, in Indonesië rees de vraag: met wie zullen we morgen moeten praten?

Het aanblijven van Van Mook bevestigt de waarheid van het oude woord, dat men midden in de stroom niet van paard moet verwisselen. Het versterkt de verzekering der regering, dat zij op de grondslag van Linggadjati zal blijven staan, wat ook de gevolgen van de republikeinse nota mogen zijn."

Voor DE MAASBODE kwam het bericht inzake het aanblijven van Dr. Van Mook niet onverwacht.

„Wel is het zeker, dat Dr. Beel en minister Jonkman naar Indië zijn gegaan, mede met het doel de vervanging van Dr. Van Mook te regelen. Maar bij aankomst in Batavia werden zij verrast door een zo scherpe kentering in de inzichten van Dr. Van Mook en z'n beide resterende collega's van de C. G., spoedig blijkend uit de nota, dat de toestand als geheel veranderd moet worden beschouwd."

Gelijkheid van inzicht in Den Haag en Batavia blijkt ook thans uit de indruk over het antwoord van de Republiek.

„Het pleit voor het begrip van de realiteit, dat de regering tegenover de veranderde situatie besloot, Dr. van Mook, overeenkomstig zijn eigen voorstel, te verzoeken, zijn heengaan uit te stellen tot de politieke ontwikkeling het mogelijk zal maken.

We waren het in 't verleden lang niet altijd eens met de politiek van Van Mook, maar toch geloven we, dat het een wijs besluit is, ook met het oog op de indruk elders, de luitenant-G.G., bij de sinds het antwoord van de Republiek ingetreden situatie, althans voorlopig op zijn plaats te laten."

Volgens HET DAGBLAD is deze officiële mededeling evenwel slechts karakteriserend voor het Regeringsbeleid.

„Al sinds maanden zoekt men een opvolger voor de landvoogd. Men schreef hem tweemaal, dat het de regering aangenaam zou zijn, indien hij zijn ontslag zou willen nemen. Van Mook antwoordde via Aneta, dat hij er niet aan dacht. Toen werd Dr. de Niet aangezocht maar diens candidatuur werd door onze publicatie van de baan geschoven. Toen kwam men na lang delibereren met de heer Meynen op de proppen."

Een overeenkomst werd bereikt en het kabinet ging accoord met het ontslag en de benoeming van de nieuwe titularis.

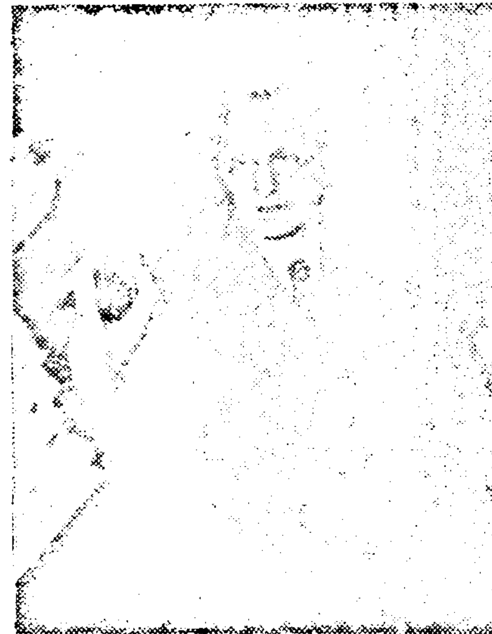
Dr. Beel had de ontslagbrief in zijn zak, de heer Meynen de definitieve toezegging, dat hij benoemd zou worden. En nu dit communiqué. Het feit is natuurlijk, dat Dr. van Mook een krachtiger persoonlijkheid is gebleken dan de heer Beel en dus aanblijft."

R.V.D.

Nieuws van overal

ITALIË EN AMERIKA.

Er werd een verdrag gesloten tussen Italië en Amerika waarbij Italië voedsel zal krijgen volgens een Amerikaanse herstel programma. Het verdrag werd ondertekend door de ambassadeur voor Amerika James Dunn, de Gasperi en Sforza. In een korte speech van de Gasperi en Sforza wees men op de toevallige samenloop dat het juist vrijheidsdag van Amerika was.

DE GASPERI
Tekende een verdrag met Amerika.

OPSTAND IN PARAGUAY.

De Paraguayaanse marinejagers, Humaita en Paraguay, die voor anker lagen sinds de rebellen deze boten te Carmelo hebben overmeesterd, zijn naar het Noorden opgestoomd met de kennelijke bedoeling om een tweede front te maken voor de opstandelingen. Zij ligten om half negen het anker en politieke opmerkers kunnen niet aannemen dat zij naar Assuncion zullen gaan, daar immers is de regering in staat het verkeer te controleren. Men neemt aan dat zij de Paranda rivier zullen opgaan om zodoende te trachten de havens in het Zuiden van Paraguay te blokkeren (Montevideo, (AP) 4.7).

AANSLAG IN ARGENTINIË.

In Argentinië deed men een aanslag tegen het leven van de arbeiders vertegenwoordiger Cipriano Reyes. De aanslag mislukte maar men doodde de chauffeur van de taxi-wagen waarmede hij op weg was naar Buenos Aires (La Paz, (AP) 4.7).

De afgevaardigde Cipriano Reyes op wie een aanslag werd gepleegd, is het hoofd van een kleine partij, welke enkele maanden geleden met Peron heeft gebroken. Zijn auto werd beschoten door niet nader herkende personen. De chauffeur, een zekere Carlos Fontana werd gedood. Reyes werd slechts ligt gewond door de glasscherven van de ruiten. Hij was op weg naar het congres.

De kamer benoemde een comité tot onderzoek nadat men telefonisch op de hoogte was gesteld. Reyes had na de verkiezing van 1946 met Peron gebroken. Er wordt nog gemeld, dat de broer van Reyes twee jaar geleden ook beschoten werd, waarbij hij jammerlijk het leven liet.

BRITS INDIË.

De wet waarbij aan Brits Indië vrijheid wordt geschonken werd door Attlee aan het huis van afgevaardigden aangeboden, waar de eerste lezing plaats had. Het schijnt zeker te zijn dat de wet zeer spoedig in de beide huizen zal worden aangenomen. De wet voorziet in de mogelijkheid van de schepping van twee staten, Hindoestan en Pakistan. Deze twee staten zullen tijdelijk lid zijn van het Britse wereldrijk. (AP) 4.7)

GOEDE WERKKLEDIJ!

In Amsterdam kwam een arbeider uit de fabriek en onder weg stak hij een sigaar op, doch daar zijn pak nog nat was van de arbeid in de fabriek, vloog hij de lucht in. De man werkte in een chemische fabriek voor explosieve stoffen. Hij werd zwaar gewond en de huizen in de buurt werden zoo beschadigd, dat de deuren uit de huizen werden geslingerd en de ruiten braken. De arbeider heet J. Barg (Amsterdam, (AP) 5.7).

ONDERZOEK BINNEN DE GRENZEN.

De onderzoekingscommissie door de Verenigde landen onlangs ingesteld om polshoogte te gaan nemen aan de Griekse grens zou volgens een bericht uit Saloniki verklaard hebben, dat de Russen niet konden toestaan dat de commissie de grens van Griekenland overkwam. (Saloniki, 5 Juli (AP))

OVERSTROMING.

Door dat de Mississippi buiten haar oevers trad is de stad Tower geheel geïsoleerd geraakt. De stad heeft een duizend-tal inwoners en is slechts door watervliegtuigen te bereiken, terwijl ook boten het contact trachten te onderhouden. Het water staat zoo hoog dat het de tweede verdieping der huizen nadert. (Tower 5 Juli (AP)).

EEN VREEMD VERSCHIJNSEL.

Verschillende personen in Portland zagen een vreemd luchtverschijnsel. Het zou een vreemdsoortig vliegtuig zijn. Het had de vorm van een vliegende discus. (Portland (AP) 5 Juli)

STICHTING VOOR RECLASSERING EN KINDERBESCHERMING OP ARUBA.

Aruba's society bijeen in het clubgebouw van de Sociedad Bolivariana

Dinsdagavond 1 Juli.

'n Fraaie en statig clubgebouw stond er welvoorbereid en rustig z'n bezoekers af te wachten. Wie zou komen? Wat zou er gebeuren?

Reeds 's morgens vroeg waren de voorzitter en ondervoorzitter van de stichting voor Reclassering en Kinderbescherming op Curaçao gearriveerd, om zoals in de advertenties en de verzonden invit.tiekaarten — vermeld stond getuigen te zijn van de officiële oprichten van juist genoemde stichting op Aruba. Met het laatste vliegtuig arriveerde bovendien nog Ds Steenstra eveneens bestuurslid, terwijl de juridisch adviseur Mr. Cardozo reeds sinds maandag op Aruba vertoefde.

Tegen acht uur heerste er al 'n gezellige drukte in de koele tuinen rond om het clubgebouw, waar Pater Offermans als gastheer reeds de bezoekers opwachtte. Het was een illuster gezelschap uit vrijwel alle kringen van Aruba's society, onder wie de Hoog Edel Gestr. Heer Mr. L. Kwarts gezaghebber van Aruba, vertegenwoordigers van handel en nijverheid, leden van het parket, de geestelijkheid, doktoren, hoofden van scholen en onderwijs enz enz.

Om kwart over 8 opende de voorzitter Pater Offermans deze bijzondere vergadering met allen hartelijk welkom te heten in het bijzonder de H.E. Gestr. Heer Gezaghebber, die zich reeds bereid had verklaard om Beschermheer van de Stichting op Aruba te worden, hetgeen met 'n joviaal applaus begroet werd.

Ruim 'n maand geleden — aldus de voorzitter — mocht ik voor het eerst Uw gastvrije bodem betreden om er op verzoek van verschillende vooraanstaanden uit U midden — de mogelijkheid te bestuderen om ook op Aruba te komen tot 'n eigen stichting. Die studie was echter vrijwel overbodig voor mij, aangezien Aruba zelf reeds breed en diep gestudeerd had en tot de overtuiging was gekomen, dat men aan dit bij uitstek sociale en caritatieve werk niet vreemd mocht blijven. Het fundament was dus gelegd en wel zo hecht, dat men reeds nu tot de opbouw kon overgaan.

Reclassering en Kinderbescherming was nodig, ook op Aruba. Dit te weten en te beseffen was voor U voldoende om Uw beste en edelste krachten daarvoor te mobiliseren.

Grooten dank zijn wij U daarvoor schuldig en wel in het bijzonder aan Uw eersten en hoogsten burger de H. E. Gestr. Heer Gezaghebber, die niet alleen zijn sympathie toezegde, maar zijn steun en medewerking, die bereids in ruime mate werd ondervonden. Moge dit voorbeeld voor U allen 'n stimulans zijn om op de ingeslagen weg voort te gaan, zonder links of rechts om te zien naar succes of welslagen. Wij allen profiteren van de vruchten van een geordende gemeenschap, maar hebben tevens de plicht om die gemeenschap te dienen. Critiek is gemakkelijk en soms zelfs juist, maar...... en daar komt het op aan, niet voldoende. Het gaat er niet om zorgvuldig te onderzoeken, wat de overheid kan en moet doen, maar wel om hetgeen wij zelf kunnen doen.

Wordt vervolgd.

CURAÇAO

EEN SYMPATHIEKE DAAD VAN DE C.P.I.M.

Er zijn maar weinig gegevens bekend van Curaçao vóór het jaar 1500. Eén ding van de belangrijkste oude documenten, die iets vertellen van de toestand in die lang vervlogen tijden, is een kaart, welke bewaard is gebleven in de Archivo de Indias te Sevilla welke een voorstelling geeft van een groot deel van de zuidkust van ons eiland, o.a. blijkt daaruit dat waar nu Groot Kwartier ligt, vroeger een Indiaans dorp bestond, dat door de ontdekkers Sint Anna werd genoemd.

Maar bovendien zijn op die kaart de oorspronkelijke Indiaanse namen vermeld van een aantal baaien, waaronder die van de tegenwoordige Piscaderabaai. Deze baai en omgeving heette toen ter tijd: Maniguacoa (klemtoon op de ó). Om die oude naam aan de vergetelheid te ontrukken (waarvoor Pater Dr. Euwens destijds al eens een pleidooi heeft gehouden in de Westindische Gids en verder de Heer N. van Meeteren en Pater Hulsman) heeft de Directie van de C.P.I.M. thans deze naam gegeven aan het paviljoen, dat staat op de plaats waar lang geleden een Indiaans dorpje van die naam was.

Al lijkt die naam op het eerste gezicht wat ongewoon, over enige tijd zal hij wel inburgeren.

SCHEEPSBERICHTEN.

4 Juli 1947.

Argentina van La Guaira, Argentina naar Barranquilla, Arawa van New Zealand, Telamon van New York, Rio Hacha naar Aruba, Jupiter van Aruba, Arawa naar Londen.

KOLONIALE RESERVE.

Wie kan ons vertellen hoeveel jongemannen uit Curaçao gingen dienen bij de Koloniale reserve? Vooral in de twintiger jaren gingen er nog al wat jongens naar Indië of naar de Prins Hendrik Kazerne in Nijmegen.

De getallen die men opgeeft lopen nogal uiteen. Momenteel is er nog maar een heel enkele Curaçaoënaar in dienst in Indië.

VERGADERING.

Gisterenavond had er weer een vergadering plaats van het zgn. volkscomité. Er was veel belangstelling. De pers was niet uitgenodigd. De heer Gomez gaf een uiteenzetting van de wijziging in de staatsregeling en de commentaar, die daarop door de staten geleverd werd.

NATIONALE DAG VENEZUELA.

Heden vieren de Venezuelanen op onze eiland hun nationale dag. De dag werd geopend met een plechtige H. Mis in de kerk van Groot Kwartier, waarna een bloemenhulde plaats had bij het beeld van Simon Bolivar en Brion. Verder had in het kamp van Suffisant een receptie plaats waarbij het woord werd gevoerd door den Consul van Venezuela Kapitein Charles Morales en de Directeur van de C.P.I.M. Ir. Noorduyn. Ook onze felicitaties.

BRAZILIAANSE MARINE TANKER.

Momenteel verblijft in onze haven de Braziliaanse Marine tanker „Sampraz".

BRION.

Morgen herdenken we de geboortedag van Louis Brion, de grote Curaçaoënaar, die voor Venezuela zijn leven waagde en zijn fortuin aan Bolivar schonk. Hij werd onmiddellijk na de geboorte in de St. Annakerk gedoopt. Vader was kerkmeester en zijn sierlijke handtekening prijkt onder verschillende stukken in de parochie-archief.

De naam Brion komt ook in Duitsland voor bij het meisje van Goethe in zin studenten tijd heette Friederieke Brion. Ons is niet bekend wanneer de familie Brion op Curaçao is gekomen.

NOS LUCHA.

Er kwam weer een nummer uit. Het bevat een vergaderingverslag. Ook verklaart men vertrouwen te hebben in de Nederlandse regering, dat is gerusttellend! Bij het vluchtig doorzien viel ons op dat men de „Amigoe" met rust liet. We slapen dus veel beter.

ARUBA

POLITIEBERICHTEN.

Werd Politie assistentie gevraagd voor een manspersoon, die bij het Hotel Hija del Dia met een revolver in zijn zak liep. Bij fouillering bleek het een steen te zijn.

Werden wanordelijkheden gemeld bij het Shanghai Restaurant. Bij aankomst van de Politie constateerde deze een volksoploop, veroorzaakt door een manspersoon genaamd H. die in kennelijke staat van dronkenschap verkeerde. Hij is overgebracht naar de Politiewacht en aldaar ingesloten.

Deed S. O. F., wonende Willem de Zwijgerstraat No. 9 aangifte van diefstal van zijn rijwiel. Bij onderzoek werd het rijwiel bij het circus aangetroffen. Het was door een jongen van 9 jaar die in het circus werkte weggehaald.

Werd door Mevr. B. medegedeeld, dat zij in de omgeving van haar woning en die van den Heer C. een vijftal zwarte manspersonen had zien rondlopen. Deze personen waren bij haar komst weggelopen. Door de politie is de omgeving afgezocht, doch er werd niets geconstateerd.

Verzocht de echtgenote van A.M. politie-assistentie voor haar man die dronken was en thuis hevig te keer ging en haar had mishandeld. Door de patrouille is M. overgebracht naar de Politiewacht en aldaar ter kalmering ingesloten.

Door A.D. Politie-assistentie verzocht voor haar man die gek was geworden en haar en haar dochter uit het huis had gegooid en gedreigd had hen te zullen doden. Toen de Politie ter plaatse kwam troffen zij hem in bed aan. Toen de man de vrouw weer zag begon de twist over het feit dat zij des avonds steeds te laat thuis kwam en die avond zijn fiets had omgegooid. Hij bleek allerminst gek te zijn. De vrouw is voor alle veiligheid bij haar moeder in de Magdalenastraat gaan slapen. D. is reeds meerdere malen onderhouden voor mishandeling van zijn vrouw.

Werd door Dr. de la F. Politie-assistentie verzocht voor een dronken zeeman in zijn kantoor. Bij aankomst van de Politie was bedoelde zeeman verdwenen.

Werd door de manspersoon Ch. B. wonende V.N. 29 aan de wacht gemeld, dat vermoedelijk auto No. 1299-A tegen zijn huis was aangereden en dit beschadigd had. De bestuurder was na de aanrijding doorgereden.

Constateerde een op dienst zijnde Politieman, dat de garage achter de Politie-wacht, welke gebruikt wordt als werkplaats, in lichte laaie stond. Onmiddellijk is brandalarm gemaakt, waarna beide spuiten uitrukten. Er was echter niets meer te redden. De garage brandde geheel uit. Naar de oorzaak van de brand wordt een onderzoek ingesteld.

Had te omstreeks 5 uur namiddag een lichte aanrijding plaats op de Nieuwe weg naar Santa Cruz, tussen twee vierwielige motorrijtuigen respectievelijk genummerd 2346-A en 1061-A. Beide motorrijtuigen werden licht beschadigd, terwijl een manspersoon enige lichte verwondingen opliep. Na verbonden te zijn in het San Pedro Hospitaal, kon hij huiswaarts keren.

Verscheen aan de wacht een manspersoon welke mededeelde dat hij een jongentje ter hoogte van de Pepsi-Cola fabriek in de Verl. Nassaustraat met zijn autobus genummerd 2265-A had aangereden. De jongen had hierbij enige schaafwonden opgelopen en was door hem naar het hospitaal overgebracht.

Had een aanrijding plaats op het Kerkplein tussen twee vierwielige motorrijtuigen genummerd 1149-A en 1840-A. Persoonlijke ongelukken vonden niet plaats. De schade aan de motorrijtuigen was aanzienlijk. Oorzaak vermoedelijk een ondeugdelijke voorrem.

Werd door de Kapitein van het Amerikaanse ss. „Florida Sword" liggende aan de Grote Steiger assistentie verzocht, daar er aan boord van dat schip enkele matrozen aan het vechten waren geslagen. Bij aankomst van de patrouille werd er niet meer gevochten. Ter voorkoming van verdere ongeregeldheden is een der vechtersbazen naar de politiewacht overgebracht.

Werd aan de wacht medegedeeld dat bij de Grote Steiger twee man in het water waren gevallen, waarvan één waarschijnlijk zou zijn verdronken hetgeen later niet het geval bleek te zijn. De direct ontboden geneesheer Dr. H. constateerde dat beiden niets mankeerden doch met de schrik vrij gekomen waren. Beide manspersonen werkzaam bij de baggermaatschappij zaten in een klein bootje, dat door onbekende oorzaak was omgeslagen.

Vond een aanrijding plaats op de Hoofdverkeersweg naar Oranjestad ter hoogte van het vliegveld Dakota, tussen auto genummerd 1229-A en de Army-truck 463-D. De schade aan auto 1229-A was aanzienlijk.

Werden bekeurd: 19 manspersonen wegens openbare dronkenschap; 3 bestuurders wegens het rijden met een vierwielig motorrijtuig zonder dat de belasting over het lopende halfjaar is betaald; 1 bestuurder wegens het rijden zonder achterverlichting; 1 bestuurder wegens het vertellen van rechts komend verkeer geen voorrang verlenen; 1 bestuurder wegens het meer passagiers vervoeren dan er zitplaatsen in het vervoermiddel aanwezig zijn; 2 bestuurders terzake het rijden zonder voorzien te zijn van twee krachtig werkende remmen; 2 bestuurders terzake het zonder noodzaak stilstaan voor een dwarsstraat; 1 bestuurder wegens overschrijding der maximum snelheid; 1 bestuurder terzake het rijden zonder voorzien te zijn van een nauwkeurig werkende stuurinrichting; 1 bestuurder terzake het zonder noodzaak anders dan geheel terzijde van de weg stilstaan; 1 bestuurder voor het parkeren aan verboden zijde van de weg; 1 bestuurder voor het stilstaan naast een andere auto.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

WAT IS LOGICA?

Geachte Heer Redacteur,

Tot mijn grote verwondering en spijt las ik in Uw verslag van de Staten Vergadering van 1 Juli 1947 (Amigoe van 2 Juli) het volgende: „V. Henriquez keurt ook Maal af, **hij vindt de voorstellen logisch**, etc."

Misschien is het U persoonlijk niet opgevallen, dat deze beknopte zin (onderstreepte gedeelte) een geheel andere voorstelling en indruk van zaken weergeeft en ik moge er aan toevoegen, dat deze woorden zeer zeker niet door mij zijn geuit, doch de inhoud als zodanig bedoeld.

Datgene wat door mij is gezegd luidt ongeveer als volgt:

„Wanneer we bedenken, dat niet alleen de Autonomie-commissie uit de Staten naar Nederland is gegaan, maar daarnaast ook andere Commissies en personen, **dan kan ik me best voorstellen**, dat de Nederlandse Regering met dit ontwerp voor de dag komt."

Ongetwijfeld zult U nu wel het grote verschil, ja zelfs contrast, in inhoud inzien tussen Uw woorden en de mijne.

Voordien ben ik begonnen met te wijzen op het grote pessimisme en wantrouwen door anderen geuit en zei er nog bij, dat ik **aanvankelijk** ook aan het ontwerp heb **getwijfeld**, maar dat ik na de uiteenzettingen van Dr. Da Costa Gomez en de Departementale Delegatie meer vertrouwen heb gekregen in de Nederlandse Regering.

Uw woorden **„hij vindt de voorstellen logisch"** maken m.i.z. de indruk alsof ik geheel accoord ging met het door de Nederlandse Regering opgestelde ontwerp.

Ik kan U de verzekering geven, dat dit niet het geval is en niet uit mijn woorden kan blijken.

Trouwens, het zal U zeer zeker zijn opgevallen, dat ik mij geheel achter het advies van de Staten heb gesteld en geen aanmerking daarop heb gemaakt, en ook niet behoor tot de minderheid.

Het vertrouwen in de Nederlandse Regering door mij geuit was niet meer dan een reactie op al het wantrouwen, dat ik bewuste avond heb gehoord.

In feite helden mijn woorden geen directe verband met het ontwerp zelf.

Ik neem gaarne aan dat U door deze „beknopping" ook niet bedoeld hebt, de indruk te maken alsof ik **voor** het ontwerp was.

Om deze reden verzoek ik U dan ook beleefd ter voorkoming van elke misinterpretatie een correctie hierin te willen aanbrengen, in dier voege dat de gedachtengang, zoals hierbij verduidelijkt, tot zijn recht zal komen.

Ik behoef U natuurlijk niet te zeggen van hoeveel belang deze correctie is.

Tenslotte ben ik ten alle tijde bereid om U tegemoet te komen, waar dat maar enigszins mogelijk is, in het voorlichten van het volk en het verstevigen van een goed contact tussen Statenleden en de massa, waarvoor Uw gewaardeerd orgaan het middel bij uitstek is.

Tot mijn spijt had ik maar één exemplaar van mijn betoog bij me en moest dat aan de Griffier afgeven ter verwerking der notulen.

Ik hoop intussen, dat de Griffier U daarmee geholpen heeft, zoals ik hem in Uw bijzijn heb verzocht.

Inmiddels hopende, dat het hierin vervatte U geheel duidelijk is en U bij voorbaat dankzeggend teken ik gaarne,

Hoogachtend,

V. E. Henriquez.

Als men zich iets best kan voorstellen, dan verwacht men als vanzelf een gevolg en dit noemen wij altijd „**logisch**". Want logica is, dat het een als vanzelf volgt uit het ander, zodat men zich dat dan ook best kan voorstellen. Juist omdat het „**logisch**" is (Red.)

SPORT.

Er bestaan in Havanna Cuba plannen, om te komen tot een baseball federatie voor Latijns Amerika waar o.a. ook Venezuela bij zal horen afgevaardigden van Cuba zullen naar Mexico reizen om er over te onderhandelen. (Havanna 5 Juli (AP))

TENNIS IN WIMBLEDON.

De koning en de koningin van Engeland kwamen in gezelschap van prinses Margriet de tenniswedstrijden meemaken, die momenteel tussen de verschillende kampioenen gespeeld worden (Londen, (AP) 4.7).

BILJART WEDSTRIJDEN.

Deze weekeinde vindt in het Militair Tehuis op Pietermaai een biljart-competitie plaats tussen de Landmacht en de Zeemacht.

Deze competitie ving gisteren aan en op Zondag as. hoopt men de finale te spelen. Voor deze wedstrijden zijn twee prijzen disponibel tw. de „Heinekens" en de „Neerlandia" prijs.

K.S.C.

Programma Voetbal.

5 Juli: K.S.C. — Ecuador.

6 Juli: D.B.O. — Republiek 10 uur.

Dos Caminos Ecuador 4 uur.

Programma Korfbal veld Pietermaai.

6 Juli: Bito jr. — Vief (Groot Kwartier).

Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling.

Curacao

EXAMENS L.O.

ter verkrijging van de akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs in Curacao, genoemd in artikel 129 der Onderwijsverordening 1935, P.B. No 43, te houden op Curacao in de **tweede helft** van de maand **Augustus 1947**.

Schriftelijke aanmelding **vóór 6 Juli 1947** ten Departemente van Onderwijs en Volksontwikkeling, onder overlegging van een geboorteakte of geboortebewijs. Candidaten moeten op 1 September 1947 den leeftijd van 18 jaren hebben volbracht; om bijzondere redenen kan van deze bepaling ontheffing worden verleend.

Het examengeld bedraagt:

f 10.— (tien gulden) voor het examen voor de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of die als onderwijzer;

f 5.— (vijf gulden) voor het examen voor eene andere in art 129 der Onderwijsverordening 1935 genoemde akte van bekwaamheid; en moet uiterlijk twee dagen vóór den aanvang der examens ten kantore van den Koloniaal Ontvanger op Curacao worden voldaan.

Nadere inlichtingen betreffende deze examens te bekomen bij het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling voornoemd.

2—1

Het Bestuur van de Vereniging „De Nederlandse Padvinders, Afdeeling Curaçao, en het Bestuur van de Katholieke Verkenners Afd. Curaçao, maken bekend dat de trekking van de door hen georganiseerde loterij zoals gedrukt op de kaartjes, zal plaats vinden op 10 Juli 1947. Echter zijn nog onverkocht een 500tal kaarten. Deze kaarten zijn tot en met 9 Juli verkrijgbaar bij de Firma's N.V. A. D. Jonckheer, La Bonanza, C. F. Muskus & Co. en Ten Cent Store.

Helpt de padvinders en koopt NU een kaart.

3—1

BEKENDMAKING.

De Postdirecteur maakt hierbij bekend dat kerosine blikken inhoudende vet niet als postpakketten aangenomen kunnen worden aangezien gebleken is, dat deze niet bestand zijn tegen het gewicht van den inhoud en derhalve het gevaar bestaat dat andere pakketten kunnen worden beschadigd. Aangenomen kunnen worden pakketten inhoudende vet in degelijke emballage en goed gesoldeerd, ter beoordeeling van den Postambtenaar, tot een gewicht van ten hoogste 10 kg. per pakket.

De pakketten dienen ten genoegen van de Economische Zaken voorzien te zijn van een merk van de Veterinaire dienst, dat de inhoud geen ander is dan gesmolten Curaçaosch vet.

De Postdirecteur.

3—3

DE HEER EN MEVR.

Atilio de Marchena-Capriles

zullen gaarne ter gelegenheid van hun ZILVEREN BRUILOFT op Dinsdag 8 Juli a.s., te 8.30 p.m. hunne vrienden en kennissen ontvangen te hunnen huize Joh. van Walbeeckplein No. 5.

Gelieve deze kennisgeving als een persoonlijke uitnoodiging te beschouwen. 3—2

De lagen van Batavia.

Soms, wanneer je door Batavia loopt en de geubeurtenissen van de dag overdenkt, ben je wel eens geneigd om heel ver in het verleden terug te grijpen. De zon brandt je op je rug, de zweetdruppeltjes staan je op je voorhoofd en verlangend kijk je de lange asfaltbaan af, of niet de een of andere automobilist zo vriendelijk is om je een eindje mee te ne nemen.

Dan denk je aan die beroemde en nu vaak zo gesmade tijd van Jan Pieterszoon Coen, aan die eerste Hollanders, die door lust naar avontuur, handelsgeest en concurrentie hierheen werden gedreven en hun werk in dit land begonnen. Je hebt de oude gravures gezien, je kent de plaats waar zij zich vestigden, je weet iets af van de omstandigheden waaronder zij moesten leven en je vraagt je af: hoe hebben die het in hemelsnaam hier uitgehonden!

Deze kerels hebben hier geleefd in baaie pakken met hoge gesteven kragen en kuitbroeken op dezelfde maniet als ze dat in Nederland gewend waren.

Zonder blikken of blozen hebben ze voor zich zelf hun Hollandse leversnormen op deze gebieden van toepassing verklaard. De woningen, die ze bouwden waren naar Hollands model. Gingen ze naar bed dan zetten ze rustig hun slaapmuts op en werden deuren en duiken nauwgezet gesloten, want de nachtlucht was vergiftigd. Ze leefden en werkten als in Nederland, met een bewonderenswaardig dédain voor klimatologische verschillen. Zo hadden ze het geleerd, zo was het beproefd, zo zouden ze het ook hier doen. Geen gekheid!! De Nederlander van nu, met z'n shirtje en z'n lange broek, z'n opgestroopte mouwen en z'n open kraag, z'n air-conditioning en z'n ijskast kan een dergelijke onverschilligheid niet meer opbrengen.

Door degelijke overpeinzingen kom je er dan wel eens toe om te zoeken naar historische grond.

Want die is hier, zoals je door de gehele Archipel nog de sporen kunt vinden van die vroegere tijd; en soms zelfs merkwaardig levendig. Enige maanden geleden was ik in Makassar en bezocht ik daar het fort uit de Compagniestijd. Voor de oorlog was het allang zo goed en zo kwaad als het ging in gebruik als kantoorgebouw en magazijn. Nu, na de oorlog, waren er echter weer troepen in ondergebracht, Ambonnezen en zoals die het daar hadden ingericht, moet het vroeger ook zo'n beetje zijn geweest. Overal lijnen met wasgoed, spelende kinderen, graantjes pikkende kippen enz. En in de grotten bij Manilo zag ik een rasecht compagnieskanon met het VOC-stempel, datum en plaats van herkomst, gemonteerd op een modern affuit en voorzien van een moderne sluitstuk. Wat de Japen hiermede van plan zijn geweest is me nog steeds een raadsel, maar in ieder geval was dit wel een van de merkwaardigste herinneringen aan de Compagnie, die ik hier tot nu toe heb waargenomen.

In Batavia zijn deze dingen echter ook te bewonderen. Daarvoor moet U naar de benedenstad.

We praten in Holland namelijk heel makkelijk van Batavia en denken dan, dat het één complex is. In werkelijkheid is het echter een enorm uitgestrekt areaal, dat duidelijk in verschillende lagen uiteenvalt. We hebben een grote haven, Tandjong Priok, een heel eind buiten de stad — ongeveer een half uur met een auto langs een prachtige asfaltweg — we hebben de benedenstad, Oud-Batavia als U wilt en dan is er nog een tamelijk heterogeen complex, dat in de volksmond voor Batavia wordt versleten, maar dat U op sommige kaarten ook wel vindt aangeduid onder de naam Weltevreden. Wanner U dè Societeit van Batavia binnenwandelt, dan staat daar op borden en kopjes: Societeit de Harmonie, Weltevreden. Maar deze Societeit is dan ook een eerbiedwaardige instelling met strenge tradities!

We hadden het echter over de benedenstad. Daar namelijk hangt nog iets van de sfeer, die U doet denken aan het teer der compagniesfregatten, aan handel en bedrijvigheid, aan stoere kerels, die scheurbuik en een reis van een paar jaar trotseerden om hier hun koopwaar in te nemen. Oude pakhuizen, zoals ze ook nu nog de Amsterdamse grachten sieren, een Portugees kerkje met een schitterend orgel, een ophaalbrug, kortom een klein stukje Amsterdam in de 17e eeuw. Het ligt er niet zo dik op als bij de Koningin der steden zelve, je moet er iets meer naar zoeken, maar het is er en bij een wandeling vind je aanknopingspunten genoeg om je te verplaatsen in die vroegere tijd.

En wat er in ieder geval in volle glorie gebleven is, dat is de handel. De benedenstad van Batavia, op twintig minuten rijden van wat we dan gemakshalve ook maar even Weltevreden zullen noemen, is het centrum van handel, voor iedereen. U vindt er de grote bankgebouwen en kantoorinstellingen. U vindt er ook rasechte pasars, winkeltjes, eetgelegenheden, enz.

Een enorme drukte en bedrijvigheid heersy r de gehele dag en tot diep in de nacht. Import- en exportfirma's hebben hier hun kantoren en opslagplaatsen, koelies sjouwen met zakken en pakken, Chinese magazijnmeesters zijn ijverig in de weer aan hun telramen om de transactie financieel correct te laten verlopen, krakende grobaks met magere Javaanse paardjes ervoor brengen waren aan uit verafgelegen gebieden, er wordt op Oosters nadrukkelijke manier met druk gebruik van gebaren gesproken en geschreeuwd en tussen dit alles amuseert zich een onafzienbare schare kinderen met kattekwaad en wat dies meer zij.

Dit begint 's morgens vroeg, wanneer de zon opkomt, zo tussen vijf en zes en gaat door tot een uur of elf, twaalf in de avond, met één belangrijke uitzondering: het Europese deel van de werkers is tegen het einde van de middag meestal weer naar huis vertrokken: dit wil zeggen, dat het de benedenstad verlaten heeft.

In de benedenstad wordt vrijwel uitsluitend gewerkt en niet gewoond, althans niet door de Europeanen. Je ziet ze er 's avonds wel, maar dan zijn ze er niet meer voor zakelijke doeleinden. De benedenstad is, wat wonen betreft, langzamerhand overgenomen door Indonesiërs, Chinezen, Arabieren, Brits-Indiërs enz. enz., waarbij het Chinese element wel zeer de boventoon viert. En waar Chinezen wonen, daar zijn exquise eetgelegenheden, die een onweerstaanbare bekoring op het Europese publiek uitoefenen. U vindt ze in groot en klein formaat en volgens de kenners zijn juist de kleine, in de min of meer obscure zijstraatjes de beste. Enfin, als U Parijs kent, dan weet U hoe U zulke prima tentjes zoeken moet.

Bovendien is het een genoegen om 's avonds langs de verlichte kraampjes te slenteren, je een weg te banen door het altijd drukke publiek, waar saté-verkopers hun aan stokjes geregen geiten- of hondenvlees trachten te verkopen, waar waronghouders je de specialiteiten van de Indische keuken voorzetten, waar altijd wel een relletje is in een waarboel van rietsen en bedja's kortom, waar je echt Oosters leven kunt meemaken. En vind je dan een Chinees restaurant waar je je diner op het balkonnetje van de eerste verdieping krijgt gereserveerd, dan kun je in de koele avondlucht dit hele bonte toneel aan je voeten zich zien afspelen.

Dat is de benedenstad; menselijk misschien het interessantste deel van Batavia.

Weltevreden — dus dat deel wat U bedoelt wanneer U in de wandel over Batavia spreekt — is heel anders. Komt U uit de benedenstad, dan maakt U een lange tocht langs het Molenvliet, waar altijd Indonesische vrouwen en kinderen bezig zijn met klerenwassen, mandiën, of andere, minder ooglijke, noodzakelijke levensverrichtingen en dan staat U tenslotte eensklaps op een plein. U bent in het hartje van Batavia, want hier begint wat men in een Westerse stad het centrum zou noemen. Vóór U het statige gebouw van de Harmonie (alle societeiten in Indië heten „De Harmonie", maar dit is de echte), achter U Hotel des Indes, naar ingewijden zeggen het mooiste hotel van Zuid-Oost Azië. Hier begint ook Noordwijk met zijn talrijke grote en kleine toko's, hier ook komt U bij de eerste departementen, Sociale Zaken, Justitie.

Het grote verschil tussen benedenstad en Weltevreden is nl. dat ginds de handel zit en hier de ambtenarij. En een broederlijk samengaan van beide ziet U 's avonds rond de tafeltjes in de tuin van de Harmonie.

Ook dit is echter nog niet in alle opzichten de woonbeurt van Batavia. De winkel en het kantoorgebouw, het hotel en de inrichting hebben de bewoners verdrongen. Er wonen er nog wel in de zogenaamde „echt-oud-Indische huizen", maar de meesten zijn vertrokken en de oude kasten zijn gesloopt of omgebouwd. Toch al mag een moderne woning meer comfort bieden, geef mij maar zo'n groot „oud-Indisch"! Het is de beste remedie tegen de warmte!

De benedenstad was echt Europees dicht op elkaar gebouwd. Dat ging op den duur niet, want in Indië moet je de ruimte hebben. Toen is men neergestreken in de omgeving van het plein, waar U daarnet stond, op behoorlijke afstand van die benedenstad en het bestuursapparaat ging mee, terwijl de handel bleef waar hij was.

Die scheiding is in grote trekken blijven voortbestaan. Alleen hebben nieuwe ideeën over stedebouw, hygiëne, licht en lucht gemaakt, dat men weer uitzwermde, weg van dat pleintje bij de Harmonie. Zo ontstonden de, wat je in Holland zou noemen: villawijken en lanen, Oranjeboulevard, Nassauboulevard enz. Steeds meer breidde Batavia zich uit, alle huizen moesten vrij staan, moesten brede wegen zijn, men wilde een tuin. Daarom heeft dit Batavia ook zo weinig van een stad. Het is de Haagse editie van een stad, het is een groter en ruimer Benoordenhout en wanneer U kwaad wilt, dan kunt U zeggen: dat klopt, want Den Haag is ook 'n ambtenarenstad. U hebt daarbij ongelijk, want hier wonen handelsmensen en ambtenaren kris kras door elkaar.

De lagen van Batavia: Tandjong Priok, de Benedenstad, Weltevreden met zijn uitbreidingen in Kramat, Menteng en hoe die buurten allemaal mogen heten, het vormt een bewijs van de ontzaglijke werkkracht, die hier tot in een recent verleden is ten toon gespreid. Batavia is een stad waarmee we voor de dag kunnen komen en in deze Archipel zijn meer van die steden, kleiner, maar op dezelfde manier gegroeid en ingericht.

Ik heb U er slechts oppervlakkig van kunnen vertellen. Misschien kan ik een andere keer nog eens uitvoeriger op deze verschillende stadsgedeelten ingaan. Ik hoop echter dat U thans enig idee hebt van de plaats, waar Uw brieven en berichten over spreken.

Ook dit Batavia is al weer te klein. Er zijn grote uitbreidingsplannen, waaraan men door de oorlog niet meer is toegekomen. Er moet voor worden gezorgd, dat door onze Wersterse stedenbouw, de Indonesische bevolking niet wordt overwoekerd maar dat zij ook haar waardige plaats krijgt, er moeten goedkopere woningen komen voor den kleineren man, die even goed zijn verlangens heeft naar comfort en luchtige behuizing. Maar dit is toekomstmuziek, al klinkt die voor ons Batavianen, verleidelijk in de oren.

Want voorlopig zitten we dan toch maar in een propvolle stad, en ben je blij, wanneer je in een huis tenminste een kamer voor je zelf alleen hebt!

A. Teunis.

